Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars prima - Cod. Aug. perg. 22

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LXVI

urn:nbn:de:bsz:31-41594

Visual Library

septem p giratorem cirit ad yordane q interpretat riuus
iudicij . i . ad confessione et ibi induit gre decorem
et p h' efficit sublimis . q p h' eleuat ad deu . ad
tale venit verus eliseus xps . ¶ Et omes i synagoga
hec audientes . s . q eos indigne reputauit
me quos mundam fecerat idignati sunt i repleti ira
qui ex xpi doctrina quiescere debebant a malicia .
Nos istos signant isti qui persequunt pdicatores et defensores
virtutis eo q dicunt displicencia illis . hoc
aut fecerunt pbat ubi xpi qd dm e sup . qr no e acceptus
ppha i patria sua . Nam cu audiret nazareni
q pphis pphiam se qparat . et quia eos de icredulitate
notabat et deuotorem gencium quas ut canes abhominabant
deuotioni eoru pferebat . creuit zelus creuit
ira creuit iniuria . Et qd dns de eis dixerat et testabat
verbo h' ipi ondit et testatur facto mala p bonis
retribuendo . Vn surrexerunt et eu tamq dignu morte
extra ciuitate sua nazareth eiecerunt ut illu interficerent .
Vt dicit ab' . no mirum si pdiderunt salute q de finibus
suis eiecerunt saluatore . Dns at qui docebat ex suis
omnibus ostendit . nec volentes repudiat nec inuitos alligat
nec eicientibus reluctatur nec rogantibus deest . Et
duxerunt illu usq ad sup'cilium montis sup que edificata
erat ciuitas eorum ut precipitarent eu . Nazareth
quide edificata fuit sup monte s no i cacumine .
Vn extra ciuitate ad cacumine duxerunt eu ad precipitandum .
In quo scdm beda iudei dicunt peiores diabolo inge...
suo ondunt . quia ille verbo temptans ait mitte te deorsum .
isti facto de supcilio montis eu mittere i precipitare
conabant . ¶ Ihus at iuxta diuinitas q poterat se
seruare illesu quando volebat transiens p mediu illorum
et descendit de monte no visus ab eis quos deserebat
mente furentium subito p dm mutata ul stupefacta . Et
enim quando vult capitur qn vult labitur quando vult suspenditur
qn vult no tenetur . Ad tempus et tenet a paucis voluntas
e . q a pplo no tenetur s transit maiestatis e
Nos q' resistit nec se vindicat docens nos i h' ut no
queramus vindictam de iniurijs nobis factis s p mediu
inimicorum transeuntes canes hinc inde latrantes contemptui
mitentes eos sanare q perdere ut cessata videntes suam
neqciam demceps desisterent ab eius morte . Tunc
ei euadere voluit qr pmo locu ad hunc illis i...ebat
et quia no dum hora passionis eius venerat . nec tum
i loco passionis erat . et qr h' genus mortis q crucifigendus
pronunciabat no elegit . Ad huc ondit
ibi locus qui dicit precipicium i saltus dni . s . p miliare
a nazareth contra meridiem usus nrm . Vbi scdm
beda cu dns de manibus illorum elapsus p mediu
illorum de rupe descenderet atq i ipa rupe latere
vellet subito ad tactu dnice vestis saxum illud i se
fugit et admissum ac si cere resolutum quendam sinum quo
dnicum corpus reciperet efficit . tante vero capacitatis
contra ipm corpus dnicum cepit quantitatem i q vestigia
pedu et vniuersa linamenta et ruge vestis
q a tergo dni fuerant veluti de manu sculptoris
i pressa fuerunt . Paruca duricies sibi descendente
recedit et qi nolens ledere ei recedit i sibi pede
pssa emollescit . Mira res lapis emollescit et
tpe ho molliri nescit s lapidescit . Igitur dnm
lapis emollitus et tpe ho a quo erat assecutus ci
rat fora'. Et nondu hic q quale mors e dno mors
accepta . Quida em temptauint eu pmere gladio
sicut herodes . quida precipicio sicut hic nazareni
quida lapidacione sicut i templo iudei quida assumptione
sic i passione i iudei . Ad huc i xo spualiter
affigitur i mra recidiuacione lapidatur i mra obduracione
precipitatur i mra desperacione gladio pmitur
Domine ihu xpe qui i blasphemacione Ora
sic adomina te humiliasti obsequia vel
officium laicis susape dedignens ac tamde pdicacione
beneficiu nazarenis humiliter impesum mala pro
bonis pacienter recepisti . da te ab ipis precipitare
te volentibus diuina sine resistencia pmisisti . da michi
bone ihu hanc graciam ut te imitando ad oia humilitatis
obsequia me curuare appetam i pauperum
grandeium exhibeam . da i michi iniurias pacienter
tollerare et de ipis vindictam no querere . omesq
aduersarios meos ex corde diligere et eis beneficia
exhibere Ame De decollacione Johanis bap

Post hec aut immineute festo lxv . c .
paschali festiuitate passio i mors iohanis
bapte e subsecuta et post monu
conuerses multiplice culpa . Herodes a
timens ne ad pdicacionem iohis herodes penitens
et uxorem fris redderet cu qua no sine paulo re
maneret . et ideo cogitauit modu quo interficeret

iohes absq; sedicoe ppli · et herodes ↄsciꝰ fuit cede
doli · ¶ Cu igr herodes tetrarcha qui aliqn rex dicit
non a regia dignitate ſ a regendi officio officio die
natalis sui celebret cora pricipib; i primis ga
lylee · saltauit filia herodis · i ipudiace i medio
videt ab omnib; · et hoc fuit ex dispositone matris
et herodis · et placuit herodi qd tn debet erubesce ·
qz signu fuit ipudice filie et dissolute et cum
iuramento pmisit ei dare qdqd ab eo petet · Bedꝰ
idꝰ · ad hoc forte uenit vt occasione appetet
ad occidendu iohem et reprimedu ppli sedicoem
heret vt videret facere inuit qd faciebat spontaneꝰ
· Et pmonita a mre pecijt p munere dari i disco
i scutella caput iohis bapte · Est i hoc loco di
scus vas rotundu desup extensu · Cundoq; ferior
discus dr · et aliqn mappa se mesale discq appl
lat · Vn et cicalia dicit pet apparuisse i disco
q i actib aplon lintheu vocat · Vbi eodꝰ · Hec e
mlier antiqua malicia q ada eiecit de padysi
delicijs · hec celestes hoies facit trenos · hec hua
ni genꝰ misit i infini · hec vita abstulit mudo p
vnꝰ arboris pomu · hec malu fecit qd hoies idu
hec inuenit uertu labore i pssima q nuc occidit
baptism dicat puicia pdit inuenire illicitat ige
tat mortua senciute ¶ Et gestatꝰ e rex silatore
no uere ut pꝰca videt ipse exactꝰ qd dispo
suat facere uoluitꝰ · Dr g gestatꝰ · i istai iussi ·
qz sm beda dissilator mentis sue tristiciam pstebat
i facie cu tn leticia heret i mente · scelusq; excusa
bat iuramento · ut sub occasioe pietatis impius ipꝰ
fieret · Et ido p ipm herodem sigant illi q sb spe
religiositatis machinat opꝰ facie malignitatis · P
herodyade uo sigat luxuria · p saltante dissoluco
libidinosa · per quas iohis · i hoie gnosi freqnt
pariut mors spualis et aliqn corpalis ¶ Rex
uo noluit ea gestare pt iuramentu qd tn non
erat obsuadu · qz sm ysidoꝰ no e iuramentum
obsuadu · ubi malu icaute pmittit · et i malis
pmissis rescindenda e fides · Cu dicet Rex no e
ex malicia qd ego facio ſ pt iuramentu qd trans
gredi non licet · fuit em dolosꝰ ↄpmittedo et
sacrilegꝰ i soluedo · et pt simil recubentes coram
quib; publice iurauerat vt omis fieret scelis

sui ↄsortes no correptores no resistentes · Fac qꝰ
de facili parum trisit de vno i omis · sic ei q ludum
et spectaculu illud ispiciebat ↄsortes scelis ei fiu
erant fiebat · Ita sm eodꝰ i sicut si no eent ispecto
res no utiq; eent qui talia exercet · ita qz sic et
tpi eor que fiunt ignem ul scandalu faciunt · O q multi
sbditos hodie pellicant i ↄsciam et ciud tpe psidenciu
sea minꝰ iusta ¶ Misitq; spiculatore q ex officio
portabat spiculu q amputabant capita dampnator
et decollauit iohem i carcere occulte p vitandi popli
sedicoem et attulit caput eiꝰ i disco · tenentis epulas
i luxuriosu conuiuiu et ta digno facto idignu et
dedit illud puelle i pmiu saltacois sue i puella
dedit mri sue i ludibriu vt illi mortuo illudet q
sui incestu reprehendat et ut ipsa pnrie lingua heret
que illicitas nupcias arguebat · Fac quatuor crudelia
insignia em crudelitas qz sem caput e decollatum
maior q allatu et hoiadiu omnium i adhuc ma
ior q saltatrici datu ſ maxia q i pnrie adultere
assignatu · Conuiuate itaq; herode paulo an horam
diei nona scs iohis bapta decollatꝰ e i custodia cla
mans voce magna · dne ds mis i ↄmedo spm meu
i mudo sb aere ad modu despicie iacuit exposit
spectaculis donec tolleret a discipulis · P hoc qz i conuiuio
iussꝰ e iohis decollari ad saltacoes i sue mris adul
te peticoem · ondit q multa fiunt pt epula i multa
eciam malicia · Vn i eccꝰ Vinu i mlieres apostata
re faciunt sapientes · Bedꝰ vero i hode minus
peccatum sem e ca maioris pcti · Ita qz libidinosa uo
luntate no exstincxit ido usq; ad luxuriaz pueit et
quia luxuriam no cohibuit ad reatu hoiadij descedit ·
Sz contra herodis ipietate qui iohem pt virtute decol
lauit et i sepultu reliquit · ↄmedit discipulon reli
giosa et officiosa pietas · qz hoc audito venere et
tulerut corpꝰ eiꝰ de carcere qd rex ipis reddi iussit ·
et sepelierit illud reuerent ut decuit · et venientes
nunciauit ihu · s · passione iohis ac i opa i doctrina ·
In oib; uo ondit discipli deuocoem sua ad magrm ·
et q uenere uoleat et tulere reuerent et sepelie
runt huamet i q nunciauit ↄpaciet · Isti erat di
scipli iohis q ad xpi discipulatu tnsiert huiꝰ enim
pietatis officio tnsire i xpi societate meruit · Vn
eodꝰ · Tu aut m intede qlr discipli iohis ca magris

familiares sui sut ihu xpi ei sut q annuciaut qd
fcm e de iohe et vniuersos dimittentes ad xpm ofugi
unt. Bedi iom et iosephu iohes occisus e i sebaste
urbe palestine que olim dca e samaria / vbi herodes
fecit domu regia / ss sepultus e i macheronta opi
do arabie tisiordane i forte duaz tbui et dimidie.
ss hic videt ecca hystorie. in qua dr q i macheronta
sit occisus ss i sebaste sepultus. Caput vo fecit heo
dias defri i ihlm et ibide iuxta hodis habitacim caute
sepeliri / times ne pha resurgeret / si cu corpe caput
sepultu eet. qd postea reuelacoe bti iohis duo mo
nachi inuenerut / saccis aliciinis inolutu / vestibus
ut estimat quib i deserto fuat indutus / et in ihlm
iuxta helya et abdiam phas fuit sepultu. Decollatus
e aut iohes no eo die q decollacois eius festiuitas
celebrat ss aut dies azimorum pasche iudeorum i anno
passione xpi precedente. cu ia vno ano stetisset
i carcere. Oportuit aut ut ipe dctam sacmeta pas
sionis et crucis xpi / minor .s. iohes cederet maiori
.s. xpo et ob hoc decollacois festiuitas fuit alio tpe
fieri instituta. s eo die q caput eius inuetu e siue
eleuatu. Vt ait aug sicm e iohi qd ipe predixe
rat de dno et ihu xpo dicebat. illu oportet cresce
me aut minui. Iste minutus e capite ille crucis
i arc. Pedim tipus decollacio iohis innoraciones fame
illius / qua xpus a xplo credebat i sinuat. sic exaltaci
cio saluatoris i cruce profcm designabat fidei. q ipe
qui prius a turbis pha ee credebat / dns pharu
et dei filius a cunctis fidelibus e agnitus. Vn iohes que
oportebat minui cu diurnu lume decresce incipit
natus e. dns aut eo tpe natus q dies cresce incipit
Vbi et ioq. hoc ingo limu fcm sic. nos aut usq hodie
cruciat i capite iohis phe iudeos xpm q caput pha
ru e perdidisse. Et ita Caput legis qd e xps d cor
pe abscidit ppo i iudaico pplo et dat gentili puel
le .i. rome ecce / et puella dat matr sue adultere
.i. synagoge credituro i fine. Corpus iohis sepe
lit caput i disco collocat / litra hrata tegit spis
i altari honorat i sumit. hoc ibo. Johes i carcere
qui qs dona gre que het ad crucem deflectit. au
fert ei caput qui bona q het de se no a deo psumit
Respice nunc iohes reuerent qlr ad iussu vilis spi
culatoris collu parat humilr flectit et gras deo

agens autem extendit et patient icm sustinet
quisq caput totalr abscidat. Qui g dr paucis
qui au fuite eius bapm i aq pparauit baptizado
i bapm i lacrimis opunctois predicado. ut pparat
bapm i sanguine passiois moriendo. Ecce qnt
vadit iohis amicus itemq dri ihu i sanguineus acdo
maximus sectarius / et qlr talis ac tatus vir ppan
te negaia / ac si eet vilissimus malefcor omnibus
Pro pietas. o crudelitas. iusto decollat. fit caput eius
premium saltacois. i disco affert. quiuatibus appom
tur ingeni quide ferulu ss horribile ad videdu. Vnde
crisostomus die nob iohis vrus hodis fitus cui refert
quassa sut visa / corda timuere / colligauit iussi
hebuit intellcs / aufugit auditus. Aut qd cstat
i sensibus huanis qn vtutu magnitudinem operit
criminu magnitudo. Johes scola vtutu / magisterium
vite sanctitatis forma / norma iusticie virginitatis spe
culum / pudicicie titulus / castitatis exemplum / penitencie
via / peccatorum venia / fidei disciplina. Johes maior
hoie / par angelis / legis summa / ewangelii sancio
aplorum vox / silenciu pharum / lucerna mundi / paurcu
iudicis / xpi mediator / testis dei / tocius medius tri
tatis. Et hic tantus dat incestui / tribuit adultere
adiat saltatrici. Merito g quassa sut visa / corda
timuerunt. Et itcm dd aut sustinuit et ideo
amplius coronas et hijs qui pro ca iusticie pa
tiunt / uictricis reliquis intrigauit. Audiamus igit
quicq i uirtute vincentes mala patim a prauis
hoibus. etenim dd uit sustinuit eu q i heremo cinct
i zona pellicia / eu qui i aliano uestitus eu
q pha pharum maior erat / eu qui nullu ma
iorem hebat / occidi a puella saltante et corrup
ta meretrice / et hoc leges defendere diuinas.
Hec itaq cogitates feramus vniuersa viriliter
quicq patimur. Quis ei no utiq horresceret
sacru illud caput / sanguine stillans videns in cena
ppositum. Si em nos audientes h horresam
quid dignu erat visum illu tuc opari quid
pati eos q simul recumbebant nouiter occisi caput
sanguine stillantem videntes i medio cuiuus oc
no iniquus herodes / neq abhominabilior eo mulier
neq sanguinis vorax illa passa e aliqid obst
taculum istud. hoc crisostomus. Vn rigor. Ro sine

annūciacōe cōmissa ꝑcedo q̄ ille ꝓphie spū mani
imis utero repletus q̄ īt̄ natos mlieꝝ nemo
maior surrexit ab īfancia ī carcerem mittit̄ et
ꝑ puelle saltu capite truncat̄ et vir tāte sanctitas
ꝑ casu tam̄ morit̄. Aliquid nā eēnt aliquid
fuisse eius vita q̄d illa sic despecta mors tegeret
Si qn̄ ille ul̄ tabo ꝑtranit qui locustas solum
et mel silvestre edit. Vn̄d̄ gulacōe sua offendē
potuit qui de heremo nō recessit. Qd̄ ē q̄ ops
ds sic uehement̄ in h° sclo̅ despicit quos sic sublimit̄
an̄ sclā elegit. n̄ h̄ q̄d̄ pietati fidelium patz qn̄
ideo eos sic premit ī infimis. q̄ videt qm̄ re
munet ī summis. 7 foras usq; ad despcōm deicit.
q̄ intꝰ ad cōphensibilia ꝑducit. hic ḡ vn̄dq;
colligat q̄d illic passuri sint quos reprobat. si
sic arat hic quos amat h̄ greg°. Mortuus
ē ḡ iohēs ꝑ xpo. q̄ ꝑ veritate Vn̄ gregorius. Neque
eī bapt̄a iohēs de cōfessione xpi s; de iusticie veri
tate requisitus occubuit. s; q̄ xps ē veritas. ideo
usq; ad mortē ꝑ xpo quia videlicet ꝑ veritate per
uenit. Ex quo patz q̄ nō solū ꝑ fide s; et ꝑ veri
iusticie mart̄ q̄s efficit̄. Vn̄ dicit aug° q̄ cū
mors ꝑ veritate iusticie suscipit̄ martirēs facit
Vn̄ ī eccl̄ico d̄r. certa usq; ad mortē ꝑ iusticia.
Martirē enī nō facit pena s; cā. ī. mors ꝓpter
xpm̄ suscepta. Vbi nō q̄ multis de causis pt̄
quis fieri martyr. s. ꝑ iusticia ut abel. ꝑ lege ut
machabei. ꝑ asserc̄ōe veritatis ut ysaias 7 ceīās
ꝑ arguacōne pcti ul̄ 7 asserc̄ōe veritatis ut iohēs
bapt̄a. ꝑ salute ppli ut xps. ꝑ fide xpi ut ste
phanus. pro xpo ut innocētes. ꝑ libertate eccle
ut thomas cātuariēsis. Et nō solū mors pro
veritate 7 aliis ꝑdcis causis suscepta. s; et veri
aduersis paciā martyrē facit. Vn̄ gregorius. Duo
quippe sūt martyrij gn̄a. vnū ī mente aliud in
mente simul 7 actione. Itaq; si sine martyres ee
possumus si paciam veraciter ī aīo custodimus
Paciā vō sim eīde gregorius ē iniurias fortit̄ susti
nē et ꝑpcā vindictā nō qrere. s; ex corde ei
q̄ mala irrogabat ignosce et ēī cū nullo dolore
mordeti. Ille ē veraciter paciēs ē q̄ 7 ipm̄ amat
que portat. nā tolarē et odisse nō ē virtus mā
suetudīs s; uelamētū furoris. Et 7 dicit b°.

Veru paciā ē pati ul̄ age cōtra q̄d libeat. s; non
pt̄ q̄d liceat. Insup sim eū° martyriū nō sola
sanguinis effusioe. s; 7 abstinēcia peccāto 7 exerc
cīone ꝑceptoꝝ dei ꝑficit. Vn̄ 7 b°. Cōmp̄ roriam ꝑ
secucōem paciunt̄. Oīa q̄ ī mūdo sūt ꝑsecuūt̄ xp̄
anū. Si credēō paululū et corpꝰ dom̄ meū sint ro
bustū. sanitas corpis mei ꝑsequit̄ aīam meā.
Vn̄dcūq; me ūto ꝑsecucō ē m̄. Si vidō mlierē
oculi mei ꝑsequit̄ me cupit ei miscē aīa3 me
am. Si vidō diuicias. si aurū si possessiōes. si delici
as corpales. si pulchra uestimēta q̄dcūq; videro.
ꝑsequit̄ aīam meā. Adolescentulū libido ꝑsequit̄.
Nō putem̄ tm̄ ī effusioe sanguinis ee martyriū
pacīs ac religiosis. Si ḡ sūt martyria ī pacis
tpē. sūt 7 negacōes. Ego hodie q° videor modicꝰ
si cupio ꝑpriū meū xpm̄ negaui. 7 si pacē xp̄
nego. ī ꝑsecucōe quid faciā. hoc ḡ dico q̄ ōi
tpē sūt martyria 7 sūt ꝑsecucōes. h̄ b°. Sic
ḡ paciēt̄ suffrē debemꝰ iniurias ab aliis ī nos
delatas. ita 7 tribulacōes īfirmitatū 7 penas que
nob̄ eueniūt paciēt̄ suffrē nām ē. Multas eī
calamitatū tēptacōib; mētes bonoꝝ pulsant̄.
7 multās mōis a dyabolo tēptant̄. Si nō aplius
tēptat eos q̄ dei uoluntas ꝑmittit. et si nolēs
tn̄ uelicia coꝝ dyabolꝰ fuit. qn̄ eos tēptacōib;
suis nō decipit. s; potꝰ erudit. Tēptat at eos
aliqn̄ ꝑ stimulos paupertatis. et aī ꝑ stimulos pau
ꝑtatis nō pt̄ eos mouē diuicias adhib; ad sedu
cendū. et dū ꝑ cōtumelias 7 obꝓbria nō ꝑualz. lau
des et gl̄am adhib;. Si ꝑ salutē corpis nō pot̄
egritudines mittit. Et dū ꝑ delectacōes seducē eos
nō pt̄ ꝑ molestias que cōtra uotū eueniūt eos
conat̄ subuertē. Infirmitates uō 7 cās̄a aduersus
eos qui tēptadi sūt adhib; ut ꝑ eas pusillanimes
faciēs cōtrbet aīmū coꝝ quā hn̄t ad deū. Si
q̄uis gᷓuat corpꝰ ī febrib; ualidissimis īflam
met̄ insup 7 si intolerabili cōtrcōne affligat̄. h̄ q°
es si h̄ec sustines recordare sedi penas et etīm
ignis et ꝑpetua tormēta. et h̄ec cogitās nō desi
cias ad ea que ī pn̄ti cōtingūt. Insup 7 gaude q̄
visitauit te deus. Quē eī diligit deus corripit
et flagellat omēz filiū quē recipit. Exulta vides
cū filiis fauis ēē. A paulo aplō sic dom̄ accipe

muisti · q̄ dixit · Libent̄ gl̄abor ī infirmitatib; meis
vt ihītet ī me uirtus xpi · Et rursū · Cū ēm
infirmor tūc fortior sū et potens · Si frigore / si feb
bus affligeris / merito esto q̄r septuā dicit · Transiuim⁹
p̄ aquā ⁊ ignē q̄r residuū ē ut educaris ī refrigeriū
Clama ⁊ cū pp̄ha · In tribulacōe dilatasti me · Per
ſtus om̄ eis p̄ h̄moi tribl̄ones · Si forte amittis
oculos nō feras ĕquiter extollencie ei instrumentum
amisisti / s̄ interioribꝫ oculis gl̄am dei speculari stude
Surdus factus es / nō gēsteris q̄r auditū vanū amisi
sti · Manus tue ex aliqua passiōe debilitate sunt
s̄ maiores pacis habeas aduersus ūnma temptaciones
Infirmitas totū corpus aliū tenet s̄ maiori hōi sanitas
accessit · Nichil ei aliud ē egritudo corporis q̄ sanitas
mentis · Si infirmitas talis ē fuit ut nō possis stare
ad orandū ⁊ psallendū nō gēsteris inde q̄r ipsa
infirmitas orat p̄ te · Si ieiunas / nō ī ueniās oc
casione diādo / q̄r gnatus tegitudie tāsti · qm̄
ī qui nō ieiunāt sil̄es egritudies tēnēt · Inchoasti
aliquū bonū nō renouās p̄ ipedimēta ūnma · qm̄
ieiunia et labores nob̄ instituti sūt ppt̄ opes co
gitaciones · Hec oīa nob̄ p̄ficiūt ad destendā cor
poris desideria · Quappt̄ discat nō nimiare qui
pati / si ignorat cur patit̄ et p̄ h̄ iuste se pati
arbitret̄ q̄r ab illo iudicat̄ cui⁹ nūq̄ iudicia ī iu
sta sūt · Qui g̃ ī flagellis murmūt iustiā iudi
cantis accusat · Qui vo iuste se recognoscat a
iusto iudice pati q̄d sustinet ⁊ si cam̄ p̄ q̄ patit̄
ignoret · p̄ hoc iā iustificat̄ p̄ q̄d seipm̄ accusat
et dei iusticiam laudat · Igit̄ p̄ xpo p̄ fide / p̄ro
veritate / p̄ iusticia vitā usq; ad morte certem⁹ ·
et ad suffidium p̄ deo pacient̄ aduersa nos con
dic ppaiem⁹ · Et ideo martires maiore ḡmedāt
quia plura sustinuerūt ppt̄ dei amore q̄ hūana
volūtate · Vn̄ eleazar dū plagis p̄imet̄ inge
muit et dixit · Dn̄e qui h̄es sciam sc̄am / manifeste
scis tu · q̄r cū a morte possem liberari / duros corporis
sustineo dolores · s̄m aīam uo ppt̄ amore tuū
libent̄ hec pacior · In martirio eīm nō debet̄ pre
miū s̄m hoc q̄d ab exteriori infligit̄ · s̄ s̄m h̄ q̄
p̄ xpo uoluntarie sustinet̄ · q̄r nō meret̄ / n̄ p̄ ea
que sūt ī nob̄ et nō p̄ ea que sūt ext̄ nos · sic
n̄ demeret̄ n̄ p̄ ea que sūt īcra nos · Qui tō at

illud q̄ quis sustinꝫ voluntarie difficili⁹ ē volu
tati sustinēd · tanto uoluntas que ppt̄ xpm̄ illud
sustinet / ondit̄ firmi⁹ in xpo fixa ee · et ideo
excellencia⁹ ei p̄miū debet̄ · Ad efficaciā quippe
merendi cura valet · p̄miū ē difficultas opis q̄d
patꝫ ī martirio · q̄r ut ait grego⁹ · Maioris uir
ē aduersa pacient̄ tolerare / q̄ bonis opibꝫ insudare
Secd̄m ē p̄mpcitudo uoluntatis q̄r s̄m ap̄lm̄ hy
larem datorē diligit deus · et s̄m aug⁹ · Nemo
inuitus bene facit ⁊ si bonū sit q̄d facit · Tau
ē magnitudo caritatis · q̄r ipā caritas podus est
sacrarij / secd̄m q̄ oīa que ī templo erat ponderā
bant̄ · Et ideo opus tm̄ ē q̄stitui iudicatꝫ ponde
ē uni amor vnde procedit · Opa aūt bona
meritoria sūt tria · s̄ · vite eterne augmēti gracie
remissionis pene · p̄miū · s̄ · sbale p̄miū vite
eterne rndet radix opis · s̄ · caritati · p̄miū ac
cidentale · s̄ · augmentū gr̄e · rndit gn̄ opis
quia opibꝫ excellētibꝫ et opibꝫ supererogacōis
meret̄ mai⁹ augmentū gr̄e q̄ opibus aliis
remissio aūt pene rndet penalitati opis vn̄
opa que magis sūt penalia magis sūt meritoria
remissionis pene · Est ei regula ī theologia · q̄
pena pone ē resolutoria · Sanctorū ergo pug
nā et paciam an oculos ponam⁹ vt singula
nob̄ aduersa ⁊ ētria faciam⁹ p̄ deo libenci⁹ ac
paciam⁹ · Vn̄ grego⁹ · Labores precedenciū sc̄orū
recolam⁹ et nō erūt gnia que toleram⁹ · Vn̄
ī c̄so⁹ · Sc̄orū luctamina ī corde nro / sicut ī tabula
describam⁹ / et assidue meditemur ante oculos spiua
liū inimicorū armatura / et eorū paciam nobis
pponam⁹ ad exēplū ī nostre uirtutis / ut sic emulantes
fortitudinē illorū · simile illic eorū corona possim⁹
adipisci · Sicut illi paciam ī p̄cliis corporalibꝫ
onderūt · itam nos ī passionibꝫ racionabilibꝫ
gnencia demonstrem⁹ · ī · contra nec ul auariciam
ul iamis gl̄ie gaciam et h̄moi diuino timore
muniti sensibꝫ repugnātes ⁊ tela firmite
ta dyaboli destendes ī nob̄ · Si ei cupiditati et
vicior̄ h̄moi ignes vicerim⁹ sic̄ illi tyranno
ris igne vicerūt poterim⁹ nos ipos parī gl̄a
gstituta siles h̄ri · Et certe Secd̄m ē spiuale
bonorū virorū memoria et hec vite ipor̄ historia

et ſeptuag. ſcõs τ que a deo date ſũt leges. Et
ſi volueris ſol' ſolũ inſpice ad ſcõꝝ illoꝝ ymagines
et pulcritudinẽ videbis mentis tue et videbis illo ĩdi
gebis alio ĩ lavacro ſordis huius. Etem ĩ h' utile
ẽ nobis ſpeculũ τ ſtatuẽ ſunt tranſpoſitionem. Nec
enim monſtrat deformitatem ſolũ. ſꝫ tranſponit ea ad
pulchritudinẽ ineffabilẽ ſi volum'. Hec criſ'. Vn
τ aug'. Xpm aio attende. attende apl̃os. attende
de aio tot martiru milia. Ibi videbis nõ ſolum
viros ſꝫ etiã feĩas. poſtmo pueros τ puellas. n'
ꝯpleneia decepit. n' ĩniquitate pũit. n' ꝑiculi timo
re fregit. n' ſcl'i amore corrupit. Ita te nõ ĩueniẽ
tem q̃d excuſes. nõ ſolũ preceptoꝝ ĩnumerabilis ca
terva ſꝫ τ exemploꝝ ĩnumerabilis multitudo ĩcuſabit.
h' aug'. Sꝫ ve nob' miſeris q' n' flectim' preceptis
n' movem' exemplis. Vt ei ait greg'. Nos pleriq
a bono ope ṽba revocãt. ſcõs võ a ſcã ĩtencione
flectere n' tormẽta potuerũt. nos ad precepta dñica lar
giri nrã ſaltẽ ſuperflua nolum'. ſcĩ nõ ſolũ dõ ſua
ſbam ꝯtulerũt. ſꝫ pro illo τ ꝑpriam carnẽ dederũt. hec
greg'. Et magna quidẽ alacritate h' mlta fecerũt
et illa horam tamq' ad nuptias ĩuitati expectauerũt.
Vn' ysaac abbas ſyrie. ĩ de mlis martiribus
q' ĩ die qua preſtolabãt coronã accipere martirij.
ſi preberãt h' ex revelacõe vl ab aliquo amico
ſuo ĩ illa nocte ad nõ guſtabãt. ſꝫ a ſero uſq ad
mane ſtabãt vigilantes ĩ orõne glificantes deum
ĩ pſalmis τ ympnis τ canticis ſpũalib' et ĩ leticia τ
exultacõe ſperabant hora illa ſicut illi q' ſt ad
nuptias parati preſtolãtes occidere gladio ĩ ieiunio
ſuo. Nos ẽ qui ad ĩuiſibile martiriũ vocati ſum'
ad recipiẽdas ſuſcitacõis coronas vigilem'. nec
ĩ aliqua parte negacõis ſignũ ĩ ñris ĩnnas ex
hibeam'. h' ysaac. ¶ Vides ẽ qz ſcĩ doctoꝝ conſiliũ
debem' ag labores et agones ſcõꝝ nob' añ oclõs
ponẽ ĩ exõ. Ve ẽ illis q' geſta ſcõꝝ tamq' apocrifa
exſufflantes nõ ſolũ legẽ nolũt ſꝫ ꝯtra ĩ ipis e
n' me alios legi pmittũt. τ ideo tamq' illegitima a
ſcĩs patrib' ĩ religione xpiana dedignantes ſortez
hereditatis inter filios dei nõ merẽt. n' inter ſcõꝝ
qui p dõ paſſi ſũt eis ſuffragãt. Contra quos pul
chre τ ꝯgrue ĩ quodã ꝓlogo paſſionis beẽ anaſta
ſie ſic dicit. Oĩa que a ſcĩs geſta ſũt vl' gerũt' ſi q'ſ
voluit ſtudioſe ꝑquirẽ et ẽ et plimis edificacõ

nis exhib' frem. et qz arbor fructifera nõ ſine cauſa
ꝓbat cũum occupãde dñi vivit. cũ ꝑpe ſuis pomis
ornat. et oĩs qui ex eo fruĩs papit ſaginat. Et
bim' ut ĩ geſtis ĩuenim' q̃d egerũt q̃d locuti q̃d
paſſi ſint ſcĩ. Oſtendas nos ee catholicos qui xpi
victorias libent' legatis libẽt audias. Invergo
nos qui iſta m' apocrifas lĩas exſufflãdas cẽſetis.
per quos ſtat cãno ſeptuag. om̃ dñaꝝ. Nũq'd
nõ p eos q' p ipo canone occidi ꝯgis ꝯparuere
q' vmia. Qd ei cemerẽt martires. Fidem eciã q'
ſacis voluminib' eo libẽ mẽ ꝯtinet. Sicut illi gaus
apices ſacciſſimi. qz p eoꝝ ꝑſeũancia ꝑſeuerãt.
Et ideo voluit eoꝝ geſta ꝯſcbi vt ĩ ꝯſpcu dei τ hoi
m' ſemp ſcĩ laudet' qui ĩ ꝯſpcu idoloꝝ p eorũ
defenſiõe tormẽta ĩhumana pulerũt. Nichil ẽ pt'
ſcripturas canonicas recipientes eoꝝ geſta ſtudioſe ꝯſc
bim' oſtendentes dogma catholicũ p catholicos martires
cuſtodiri ex poſtis dum' edificacõeq credentib' τ dim'
arte belli xpi militib' demonſtrem'. Conſtat eos q̃d
nolẽ pugnare ſi nece ſit. qui nolũt legẽ pugnãtes
Impeñt ſileãu ĩfideles ſpẽct pugiles dyaboli
eos. qui athletas dõ ſpẽare ꝯtẽpnũt. Nos dĩnas
ṽtutes loq'm' ſcbim' ꝑdicam'. Phibeat omnũ
ĩpeñt ſileãu timidi vberet ꝯtempnentes legentes
ĩpent. libẽter hec audientes accuſet. Glioſos ſũa
ut milites xpia ꝑ patroĩ laude ſuſcepta pro
cui' amore τ aĩas ponẽ libent' optam'. Triũphũ
xpi ac victoriam laborioſi exorat de celis foras
ꝑſeim'. Nam' ei que illi viſibilit' paſſi ſũt ĩu
ſibilit' nob' exacari condie τ negligent' pugnãtes
acri' vltiari. Ergo ut arma ꝑtinentes attendo
bellantes. Da mente ſtudijs ut hoſtis ĩcipiat te tiere
h' ubi ſup'. Vides ẽ impudẽs ſcõꝝ detractor τ xpia
ne religionis ĩpugnatoꝝ. qz ſedm h' dcĩ tamq' arbor
arbor ĩfructuoſa tr̃a occupas dñi vivis τ nõ te catho
licũ ſꝫ ĩfidelem ee oſtẽdis ideo qz time habes ne mi
to excidaris et ĩ ignẽ mittaris ac parte cũ ĩfidelib'
ꝯſequaris. Da ẽ miſer glãꝫ ſcĩs ut cũ eis parte hre
¶ Sancte pauſor τ almẽ mercatis. Oracio
bapiſte et magne amice xpi iohanes lucina
luces et ardes. ora p miſero ad deũ patrẽ nr̃m
vt cor meũ tenebroſũ τ frigidũ illuminet τ accẽdat
ita ut te mitiãdo p xpo p fide p vitate p iuſticia
paciẽt' adũſa ſuſtineã et viliẽ τ uſq ad morte

ceate no timeā vt post hac fragile vitā tuis me
ritis et pcibꝫ merꝫdeāb filiae puerīe ualeā ad
regales īmaculati agni que tu almo tuo digito
pplō ondisti. Amen. De refectione qnqꝫ milium

Oum aut audissꝫ hom̄ herodꝫ capm
ihc nece iohis xpe doctina veritatis.
assūptis discipulis ascedit ī nauicula
et abyt tñs mare galilee ī monte
et desertū locū seorsum deuocom ꝛ doctine aptū iux
tybeiadem ciuitatem galilee ī finibꝫ bethsaide ciui
tatis. et ibi sedebat cū discipulis suis et docebat eos.
Vn dicit ēsoꝫ. ascendit ī motem erudiens nos a
tumltibꝫ ꝛ ab eā q̄ ī mundo ē cōuatōne desce. Reces
sit aut dns ꝛ declinauit hodis tyrānide nō times
morte sꝫ qꝛ nō du venāt hō sue passiois. et ut
paret innuās. ne hoiadiū dꝫ iugent hoiadio io
hanis. et ut ondet qꝛ aliqn ē cedendū huane ma
licie. qd qꝫ licitū ē xpi fidelibꝫ fuge ī psecucoe ut se
seruet p mltoꝝ salute et ut pbet nob exꝫ vitāde
temitatis ulto credēdū seipos. qꝛ nō oms eadem
cōstancia pseuant ītormtis q̄ se offerūt torqndos
secessit ꝛ ut pbaret fide eōrū. si videlicꝫ sequeret
eū. Vn sequit̄. Cū aut cognouissent hoc turbe simplices
scꝫ humiles ac paupes. nō sapietes huiꝰ mūdi non
potētes nō dites secuti sūt eū. nō ī iumētis et
uehiculis sꝫ ppo laboe pedū ꝛ pedestres ut ardore
mentis ꝛ desideriū sue salutis ondent. Erubescat
ꝛ pedestre dnm̄ equis sequi et gādēgis. Minores
sequebātur sꝫ maiores psequebātur. Adhuc tpibꝫ
istis paupes et plaies magis cūrūt ad smoes q̄
diuites ꝛ potētes. Circa eos aut benignitas xpi
mltiplr apparuit. qui visēā mīe ī eis expandit.
Cū eñ subleuassꝫ oclos ꝛ vidissꝫ eos venientes ad se
descendens de mōte ꝛ obuiaꝫ eis exiens curialiter
illos excepit ꝛ miscius ī corpe ꝛ aīa curauit. vt
plena fides sciā pmū bñtē. Ita qꝫ simlꝫ ī corpore
saluabat eos pariter ꝛ ī aīa reforbat. Sedꝫ beda
ph̄ qꝛ dr subleuasse oclos nō erigebat huc atqꝫ
illuc sꝫ pudice sedebat attētꝰ cū discipulis suis. et
sm ēsoꝫ. Nō simplr et ociose sedebat sꝫ diligēt loquēs
eis ad et eos ad seipm cōuters. Quatuor aut bnficia
fecit dns se sequentibꝫ. excepit eñ fatigatos docuit iga
os sanauit īfirmos reficit famelicos. ph̄ qnīū de

nocte credēdū letor ī sinuās. Hec sūt quatuor bnfi
cia que dns spualr̄ exhibꝫ sequentibꝫ eū. Primo su
scipit ad pniaꝫ opibꝫ peccōꝝ fatigatos. scdo illu
strat p grām tenbrs tenebris peccōꝝ excecatos. tercio sa
nat p iustificacoēm ī īalis peccōꝝ vlnatos. quarto
reficit p mētā cōsolone podce peccōꝝ debilitatos et
desolatos. Sic ꝛ debꝫ bonꝰ plātꝰ face subditis. s
suscipe dilatē doce sapientē sanare efficiat refice
spualr̄. Et q̄ nō deserit xpm grat ꝛ nō fastidit
a xpo suscipiūt ac spualr̄ et ī corpalr̄ si indiget
auiant. Vꝫ neo abū xpi accipit nꝰ adea sanatus
fuit. qꝛ p remissioeꝫ peccōꝝ tribuit alimonia cele
stis. ¶ Erat proxim pascha dies festꝰ iudeoꝝ. istd
erat scdm festū paschale et ideo nō fuit dns ī ihrlm
Sicut eñ suando lege ondebat se eē uerū hoiē
de filiis isrl scdm carne. sic aliqndo pmittendo
obseruacoem eiꝰ ondebat se eē deū sup legē. Vb
nō qd istud euangeliū bis ī anno ī ecclā recitat s
ī iiij. dnca. qdꝰ et hoc ppe pinꝰ euangelij vbi dicit
Erat proxim pascha dies festꝰ iudeoꝝ. et ī vltima
dnca an aduentū. et hoc ppe fine euangelij. Vbi d
hic ē pphā qui uēturꝰ ē ī mundū. ¶ Despe a
ſo ia hora redeudi ad ppa et qnedꝫ peregꝫ et
ideo refectio necīa fuit. Nāqꝰ ondr desideriū salu
tis qd de salute aiāꝝ hēbat. qꝛ usqꝫ ad uespe
smoem ptrahebat et turbaꝫ deuocō q̄ dulcedi
nis dōi tenebāt. nꝰ ppe noctē īminētē ab
recedebat. qmis alimeta nō haberēt. Tātū d
desiderabāt xpm audire qꝛ obliuiscebant apportare
secū alimentū. ppt qd necē erat fieri miraclm. Vbi
ēsoꝰ. Turbaꝝ fidem ondit qꝛ dimꝫ ad fame paciē
tis expectabat usqꝫ ad vespm. Cū subleuassꝫ gꝰ ihs
oclis mētē sue et vidissꝫ miseracōis intuitu qꝛ mlti
tudo maxīa uenit ad eū que tāꝰ mūdi sitiebat
mltitudinē ꝛ ētem ad xpm. cepit cōferre cum
phylippo de tāte mltitudinis refectione qui sm ēsoꝰ
magis rudis fuit et magis idigens instructione
et cognouit referente andrea qꝛ vnꝰ puer hēt
eos qnqꝫ panes ordeaceos et duos pisces qd nō h
bēt. quos eo ubere ī medium aulerēt. Ppe spua
lem refectoeꝫ quā cōtinue a dno hēbat. nō multū
de corpali refectōe ē puidē curabat. ēcl arguūtꝰ
successores eoꝝ q̄ dꝫ delicijs ē puidē nō cessāt